

Vem jobbar för den psykiska hälsan i välfärdsområdet?

Vi har en omfattande hälsovårdsreform på gång i Finland och vi får en ny nivå med beslutsfattare som ska ta beslut kring allt som rör hälsa- och sjukvård, socialvård och räddningsväsende. Det nya fullmäktige får den svåra uppgiften att fördela budgetmedel till de olika sektorerna - alla grundläggande och mycket viktiga då det kommer till vård och stöd för vår hälsa. Den fysiska (somatiska) hälsan ökar i Finland och de flesta av oss vet ganska väl på vilket sätt vi ska ta hand om oss själva för att hållas så friska som möjligt och leva länge. Men i motsats till att vi blir fysiskt friskare och lever längre så ser vi en ökning gällande den psykiska ohälsan.

Om vi begrundar det faktum att av alla dem som fått sjukdagpenning (2020) var psykisk ohälsa (34 procent) den enskilt största bakomliggande orsaken. Då är det anmärkningsvärt att det inte satsas mera resurser på förebyggande åtgärder, lättillgängliga tjänster och på att utveckla vården, vårdkedjorna och insatserna för att främja psykisk hälsa - åtgärder som skulle underlätta återhämtningsprocessen för personer med psykisk ohälsa och deras anhöriga.

Vi på Psykosociala förbundet vill påminna kandidaterna i valet om betydelsen av en fungerande helhet. I vårt arbete får vi ta del av en mängd berättelser om hur mentalvården haltar betänkligt i Svenskfinland. Köerna till öppenvårdens tjänster (för både unga och vuxna) är alldeles för långa - många får vänta flera veckor på en mottagningstid. Mår man ännu sämre och, akut, skulle behöva få sjukhusvård kan det vara väldigt svårt. Sjukhusplatserna har minskat markant de senaste åren men stödtjänsterna inom öppenvården har inte utvecklats i tillräcklig utsträckning för att täcka upp behovet.

Vårdkedjorna måste vara klara och tydliga - det är de inte idag! Vid utskrivningar efter sjukhusvård måste man ha rätt att veta till vilken "vårdlucka" man hör och vart man kan vända sig då bekymmer med hälsan uppstår. Idag bollas alltför många mellan primärvården, företagshälsovården och specialistsjukvården på grund av att det inte finns tillräckliga resurser, t.ex. gällande samtalsstöd och brist på specialiserade läkare inom psykiatri som kunde sköta och ta ställning till medicinering efter sjukhusvård.

För att mentalvården ska fungera behövs tydligare samarbete och kommunikation. Det behövs satsningar på förebyggande och stödjande åtgärder som riktar sig till både unga och vuxna för att främja den psykiska hälsan. Tredje sektorn bidrar med en mängd viktiga stödtjänster, i form av stödtelefoner och chattforum, stödgrupper, olika former av rådgivning, kursverksamhet och psykosocial verksamhet. Psykisk hälsa byggs upp i vardagen och stödtjänsterna har en viktig förebyggande och hälsofrämjande roll. Vi måste bli bättre på att ta tillvara det som finns och bygga upp nya verksamhetsformer i samarbete med de nya välfärdsområdena!

Det finns fungerande modeller och fina exempel av tidigare kommunsamarbeten, t.ex. det hälsofrämjande programmet YAM (Youth Aware of Mental health) som genomförs i högstadierna i Jakobstadsnejden och som kunde tas tillvara i bredare utsträckning.

Så bästa valkandidater, vi önskar att ni ser vikten av satsningar på den psykiska hälsan och behovet av breda, gränsöverskridande lösningar. Många fina saker görs redan ute i samhället idag, men det behövs bättre koordinering för att vi ska kunna ta tillvara det.

Ordförande Christer Rönnlund

Verksamhetsledare Peter Rolin

Psykosociala förbundet